

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > יום כיפור 003 עיצומו של יום מכפר הקבה מכפר

יום כיפור 003 עיצומו של יום מכפר הקבה מכפר

א) "אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים? ומי מטהר אתכם? אביכם שבשמים, שנאמר! זרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, ואומר מקוה ישראל הויה, מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל". אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרים? ומי מטהר אתכם? כלומר, יש כאן שני בחינות. יש בחינה לפני מי אתם מטהרים? ויש בחינה מי מטהר אתכם? רבי עקיבא מביא שני פסוקים, "וזרקתי עליכם מים טהורים, וטהרתם". ואומר: "מקוה ישראל הויה-מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל". כלומר יש כאן שני בחינות של טהרה. יש בחינה של טהרה, "וזרקתי עליכם מים טהורים". ויש בחינה של טהרה, "מה מקוה מטהר את טמאים".

ב) חלוק גברי הטהרה. זרקתי עליכם מים טהורים כלומר, המים נזרקים על האדם, הקב"ה זורק על האדם מים. זרקתי עליכם, הבחינה השניה - מה מקוה מטהר את הטמאים, מקוה ישראל הויה-ה, האדם נכנס למקוה, נכנס למים, נכנס לקב"ה. לא שהקב"ה זורק עליו המים, אלא הוא נכנס למים, נכנס לקב"ה. "מקוה ישראל הויה", כביכול הקב"ה הוא המקוה. בנמשל האדם נכנס לבורא, וזה גוף הטהרה. מצד הבחינה הראשונה, הטהרה היא לא כביכול מעצמותו יתברך, אלא הקב"ה משפיע שפע של טהרה. "וזרקתי עליכם מים טהורים", הקב"ה זורק מים, והמים מטהרים את האדם. מה שאין כן ממצד התפיסה השניה, - "מקוה ישראל הויה", עצם המים כביכול, הם עצמותו ית"ש. הטהרה היא התדבקות בקב"ה.

אמר רבי עקיבא לפני מי אתם מטהרים? ומי מטהר אתכם? יש כאן שני בחינות בטהרה. "לפני מי אתם מטהרים", זה "לפני", הבחינה שנקראת "מי". ומי מטהר אתכם? יש בחינה

ג) שה"מי" הוא גופא מטהר אתכם. ברור הדברים: ביום הכפורים כתוב: "לפני ד' תטהרו". כונת הדברים. "האומר אחטא ואשוב, אחטא ואשוב, אין יום הכפורים מכפר." ועוד מה שמבואר בסוגיא שיש דברים שאין יום הכפורים מכפר. "יום הכפורים מכפר לשבים, ואינו מכפר לאלא שאינם שבים", לשיטת רבנן. וכן יש כמה וכמה פרטי דינים שמבואר בסוגיא שיום הכפורים לא מכפר עליהם.

ד) "אין יום הכפורים מכפר". כבר קבלנו, שאל תקרא אין אלא אין. ודבר ש"היש" לא מכפר, אז האין מכפר. אין להם כפרה, האין הוא להם כפרה. אם כתוב אין יום הכפורים מכפר, כלומר האין של יום הכפורים הוא מכפר, "אין יום הכפורים", מצד "היש", אז אין באמת כפרה, מצד היש של יום הכפורים אין כפרה. אבל אין יום הכפורים מכפר, מצד אין של יום הכפורים, יש גם לזה כפרה.

ה) "וזרקתי עליכם מים טהורים", זה בחינה של "יש", שהקב"ה זורק מים על הנבראים, על ישראל, לטהר אותם. משא"כ בחינת מקוה ישראל הויה-ה, אם הקב"ה הוא מקוה, אזי זו טהרה של אין, של התכללות בקב"ה. בבחינת "וזרקתי עליכם מים

טהורים, "מכיון שלא מדובר בעצמותו, אלא הקב"ה פועל דרך מים מושגים, זהו מים של טהרה, "היש" שבטהרה. אבל "מקוה ישראל הויה", כביכול זה עצמותו יתברך, אז לית מחשבה תפיסא ביה.

ו) "אין להם כפרה", "אין יום הכפורים מכפר". יש שני בחינות של כפרה ביום הכפורים. יש בחינה של כפרה ביום הכפורים מצד התפיסה שיום הכפורים מכפר, עיצומו של יום מכפר. ויש את הבחינה הפנימית של יום הכפורים, שהקב"ה מכפר ביום הכפורים. יש את מה שיום הכפורים מכפר, ויש את מה שהקב"ה מכפר. מה שיום הכפורים מכפר, זה התפיסה של "היש", זה התפיסא של הזמן, שיום הכפורים מכפר. "אמר רבי עקיבא, לפני מי אתם מטהרים וזרקתי עליכם מים טהורים" מצד הזרקתי עליכם מים טהורים, זה ה"יש". אבל לפני מי אתם מטהרים? כלשון הפסוק: "לפני ד' תטהרו", מה שהוא "לפני" למעלה מהבחינה של שם הויה, לפני השם של הקב"ה, שמו יתברך. כלומר, שם העצם, סוף כל סוף אנחנו קוראים לו שם. "לפני ד' תטהרו", זה אותו בחינה, שאין שם תפיסא, זה למעלה מהאותיות, זה למעלה מן שם, כביכול עצמותו.

ז) זוהי הטהרה הגבוהה שיש ביום הכפורים, "לפני הויה-טהרה", לפני מי אתם מטהרים, לפני הבחינה שנקראת "מי" "מי קיימא לשאלה", כלומר יש תפיסא יש אחיזה. "מי קיימא לשאלה", כמו שכתוב "בזהר". אבל דבר שאין בו שאלה, אין בו אחיזה. לפני מי אתם מטהרים, כלומר דבר שאי אפשר לשאול בו "מי", "לית מחשבה תפיסא ביה", לפני הבחינה הזו יש טהרה. "לפני הויה-טהרה", לפני האחיזה בשם הויה-טהרה, לפני האחיזה באותיות של שם הויה, והיא טהרה כביכול מעצמותו יתברך. מקוה ישראל, עצם הקב"ה כביכול הוא המקוה, ההתכללות בו יתברך.

ח) הרי שיש שני בחינות של טהרה ביום הכפורים. יש את מה שיום הכפורים מכפר, עיצומו של יום מכפר. ומצד התפיסא הזו, זו תפיסא של "יש", שיום הכפורים הוא המכפר, אבל מה שיום הכפורים לא מכפר, הקב"ה מכפר הכל. ה"לפני מי אתם מטהרים" "מקוה ישראל הויה", עצמותו יתברך מכפר.

ט) ביאור הדברים: עשרת ימי תשובה כידוע בספרים הקדושים כנגד עשרה מאמרות, כנגד עשרה דברות. "בדבר ד' שמים נעשו", בכל דבר ודבר יש את דבר הויה-שמחיה אותו. כפי שכבר בארנו, שיש דבר הויה-בכל מאמר ומאמר, יש את שמו יתברך שמקיים ומהווה את הדברים. העשרה ימים הללו של עשרת ימי תשובה, תשובה מלשון לשוב, להשיב את הדברים לשורשם. כשמבינים שעשרת ימי תשובה הם עשרה שמות של הויה, נמצא שצריך להשיב את שם הויה לשורשו, להחזיר את שם הויה-כביכול למקור, לעצמות, לאחדות הפשוטה. "לפני ד' תטהרו", כלומר שצריך לקחת את שם הויה ולכלול אותו בו יתברך. כלומר, מתגלה בחינה שלמעלה משם הויה, שהלא התפיסא ששם הויה-נכלל במקור. וזה עומק מהות התשובה. עומק התשובה כפי שברור, זה להשיב את העצמיות של הנפש, את העצמיות של הנבראים, את העצמיות של שרש הנבראים ש"בדבר ד' שמים נעשו", ולהשיב את עצם המציאות של הנבראים לבוראם. לא להשיב רק את הרע לטוב או את הטוב לטוב עליון יותר. אלא להשיב את עצם המציאות של הנבראים אליו יתברך.

י) מצד התפיסא של היש שביום הכפורים, נאמר "וזרקתי עליכם מים טהורים" הרי שיש מים, ויש נבראים, ויש "וזרקתי". והרי שמצד כך, שייך רק לטהר את הטומאה, להפוך את הטומאה לטהרה. אבל מצד התפיסא של "מקוה ישראל ד'", "שהכח המטהר זה הוא יתברך, שם גם את הקדושה העליונה ביותר צריך להחזיר אליו יתברך. כלומר עיקר מהות היום בפנימיות, שאין לו כפרה, האין של יום הכפורים מכפר להחזיר את עצם הנבראים לאין, להחזיר את הכל אליו יתברך שמו.

יא) העומק של עשרה ימים הללו, כפי שמבואר בספרים, שס"ה לאוים כנגד שס"ה ימות השנה. וכל יום ויום, הוא כנגד אחד מן השס"ה לאוים ויום-הכפורים, הוא כנגד "לא יהיה לך אלקים אחרים על פני". אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו. אנכי זה כביכול "היש" האמיתי, הוא יתברך שמו, שהוא היש האמיתי. לא יהיה לך אלקים אחרים על פני, וזהו עצם התפיסא שיש מציאות נבדלת ממנו יתברך. העומק של לא יהיה לך אלקים אחרים על פני, שאין מציאות אחרת, ואם אין מציאות אחרת אז בהכרח לא יהיה לך אלקים אחרים על פני, כי אין אחרים. אם יש אחרים, אפשר לדון אם הם אלוקות או לא אלוקות. אבל

אם מבטלים את המושג של אחרים, וכוללים את הכל בשורשו, ואין עוד מלבדו, ממילא אין מציאות של אלקים אחרים על פני, מפני שיש רק אותו יתברך שמו, אין עוד מלבדו.

יב) העומק "של לא יהיה לך אלקים אחרים על פני", אינו לשלול את האלוהות שנמצא בנבראים, אלא לשלול את ההיכר תמצא שיש מציאות אחרים, וממילא לא יכול להיות אלוקות אין עוד מלבדו, אם אין עוד מלבדו, אי אפשר שיש אלקים אחרים על פני כי אין מציאות אחרת ממילא אין אלקים אחרים.

יג) העומק של יום הכפורים, היא אותה בחינה של לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני, יש כאן גלוי של "מקוה ישראל הויה", להחזיר את הנבראים לשרשם. "ימים יוצרו ולא אחד בהם, זה יום הכיפורים," כמו שכתוב בחז"ל. זהו אותה תפיסה שמתגלה כאן, שזה יום של הקב"ה. יומו של הקב"ה אלף שנה. אֶלֶף בחינה של אֶלֶף, ובחינה של פלא, במופלא ממך, זהו נקודה שאין בה אחיזה. זה הבחינה של יום הכיפורים. ימים יוצרו ולא אחד, יום שאין בו אחיזה, זה דבקות באין, דבקות בו יתברך, להחזיר את הכל לשרשם. אין אחיזה, אין תפיסה, אין מציאות, אלא יש דבקות בו יתברך שמו.

יד) זהו העומק של הדברים, לא שיום הכפורים מכפר, ולא שיום הכפורים יוצר מציאות מצד עצמו של כפרה, אלא הקב"ה הוא המכפר. כאשר אנחנו מבררים שהתשובה היא מחמת המדרגה של הנבראים, אז יש נקודה שיש לה כפרה, ויש נקודה שאין לה כפרה. אבל כאשר הקב"ה הוא המכפר, ומבינים שבכל נקודה יש את הגלוי של האין עוד מלבדו, אז יש לכל כפרה. ואף שכתוב בגמרא שלזה אין כפרה, ולזה אין כפרה. אין כפרה, האין גופא הוא הכפרה שלו. כל בחינה שאין לה כפרה, כלומר שמצד המדרגה של היש לה כפרה. אבל מצד העומק הפנימי, יש לה כפרה, יש לה אחיזה בו יתברך, לית אתר פנוי מניה, אין דבר שנפרד ממנו, ומאחר שכך שאין דבר נפרד ממנו, אז לכל דבר יש כפרה, תשובה. תשובה כלומר, כפרה כלומר, להשיב את הדבר לנקודת אמיתות הויה-ה של הדבר. ואמיתות של הדבר היא אותה נקודה שאין עוד מלבדו שמתגלה בכל דבר ודבר. ומצד התפיסה זו, אין דבר שלא יכול לחזור לשורשו.

טו) "אתה הוא עד שלא נברא העולם, ואתה הוא משנברא העולם" וכאשר מאיר כן, אז אפשר להחזיר כל דבר לאתה הוא עד שלא נברא העולם. אין לך דבר שלא יכול לחזור לקב"ה, כי הכל חוזר לשורשו, והכל נכלל בו יתברך. וזה גופא עומק התשובה. תשובה כלומר, להשיב את הדבר בעומק למקורו האמיתי, ומקורו האמיתי זהו הוא יתברך שמו. והוא יתברך שמו לא נפרד משום דבר. אין עוד מלבדו, ואם אין עוד מלבדו אז אין כאן נפרדות. ואם אין כאן נפרדות, אז לא שייך שלא תהיה כאן תשובה, בהכרח שיש כאן תשובה. תשובה פרושו להשיב את הדבר לאמיתת המציאות שלו, ואמיתות המציאות של כל דבר היא שמתגלה שבאמת אין עוד מלבדו. ומצד התפיסה הזו, ומצד האחיזה הזו, אין לך דבר שלא חוזר לשורשו, אליו יתברך. זוהי התשובה, זוהי המציאות, זה המקוה ישראל, שהקב"ה בכבודו ובעצמו הוא המטהר, הטהרה היא ההתכללות בו יתברך. ומהי טהרה? "עוונותיכם היו מבדילים." אבל עד כמה שאדם נכלל בו יתברך, אז אין כאן עוונותיכם היו מבדילים. עד כמה שמתגלה שהקב"ה נמצא בכל דבר, "לית אתר פנוי מיניה", אין נפרדות ממנו יתברך, וזה גופא התשובה, זוהי ההשבה של כל דבר לאחדות הפשוטה בלי היכר תמצא שתהיה נפרדות. זהו עומק התשובה של יום הכפורים. וזהו האין של יום הכפורים. לא "היש" של יום הכפורים.

טז) הגמרא אומרת שבעשירי יש דין של ענוי, ובתשיעי יש דין של אכילה. "האוכל בתשיעי מעלה עליו הפסוק כאלו התענה תשיעי ועשירי." עוד מבואר בספרים, שיש לאכול בתשיעי כפליים מזה שרגילים לאכול. ידוע שהאכילה באה לתקן את האכילה של האדם הראשון, שאכל מעץ הדעת. והמצוה של האכילה היא אכילה שמתקנת את שורש החטא.

אופן התקון: כשכתוב לנו כאלו התענה בתשיעי ובעשירי, כתוב לנו כאן מהלך, שאף שהוא, זה נקרא ענוי. כאלו התענה כתוב כאן, שהאכילה עצמה היא בגדר של ענוי.

יז) עומק הדברים: הפסוק אומר: "כי ביום אכולך ממנו מות תמות" כשמגלים את הסוד, שהאכילה היא ענוי, נמצא אם כן, שהביום אכולך ממנו לא מות תמות. עד כמה שהאכילה היא אכילה, היא מולידה "כי ביום אכולך ממנו מות תמות." אבל עד כמה שכאשר האכילה, זה מעלה עליו הכתוב "כאילו התענה" נמצא שאין כאן אכילה. מעלה עליו הכתוב כאלו התענה, אם הוא כאלו התענה, אז אין כאן מקום של מיתה.

יח) כלומר, בעומק שהאכילה של יום הכפורים מתקנת, האכילה של ערב יום הכפורים מתקנת את החטא הקדמון של אדם הראשון. זה לא במובן הפשוט שאוכלים לשם שמים. שאז, בעץ הדעת האכילה היתה שלא לשמה, ועכשיו האכילה היא לשמה. ודאי שזה אמת, אבל עומק הדברים: שכאשר מתגלה שיש אכילה שהיא ענוי, אז מתגלה העומק, שהאכילה של עץ הדעת, האכילה של אדם הראשון שאכל מעץ הדעת, היא אכילה של ענוי. ואם היא אכילה של ענוי, אז יש כאן תקון לחטא. תקון לחטא כלומר, לא היה כאן חטא. כי האכילה שהוא אכל, לא היתה אכילה אלא ענוי, אם כן לא היה כאן חטא, אלא יש כאן רק ענוי.

יט) "כאלו התענה תשיעי ועשירי". מדוע נאמר תשיעי ועשירי, והלא בעשירי הוא מתענה? והיה צריך להיות כתוב כאלו התענה רק בתשיעי, כי עשירי הוא בלאו הכי התענית. כאלו התענה תשיעי ועשירי, מתגלה כאן עומק חדש בגדר של הענוי. מתגלה כאן נקודה שהעומק של הענוי הוא למעלה מגדרי אכילה. לא שיש אכילה, ויש ענוי, אלא האכילה נחשבת כענוי, כלומר יש כאן את ההתכללות של האכילה והענוי זה בזה, וזה השורש שלמעלה מן הענוי.

כ) יום הכפורים עצמו יש בו חמשה עינוים: אכילה, שתיה, רחיצה, סיכה, תשמיש המיטה. מה שאדם נאסר בזווג ביום הכפורים, הרי מעיקר הדין שזה היום היחיד בשנה שאסור בזווג. יש אמנם בתשעה-באב, אך זה לא מדאורייתא. אסור מדאורייתא זה היום היחיד. עומק הדברים: האסור בזווג הוא לא מאותה בחינה שהוא למטה מהזווג, אלא זה גלוי שלמעלה מאופן של זיוג, זה גלוי שלפני הנסירה שחיה ננסרה מאדם הראשון. מתחילה הם היו אחד, "דו-פרצופין". ומצד המהלך הזה, אין עניין של זיוגים. וכאשר מאיר העצמות של היום שלמעלה מהזווג, לא שייך שיהיה היתר של זווג. היתר של זווג זה ההורדה של היום לנפרדות. בעצמות, ביחיד שבו, אין שניים, ולכך לא שייך זווג.

כא) הגמרא אומרת שהזווג נקרא בלשון אכילה. שכתוב כאן יסוד שכאילו התענה, זה מברר שזה לא אכילה, זהו עולם שלמעלה מהאכילה, למעלה מהענוי. התפיסה שאסור בזווג, הוא מצד בחינה של ענוי, וזהו בחינה שלמעלה מהאכילה, למעלה מהזווג, ששניהם נקראים באותו לשון, כמו שאומרים חז"ל בגמרא. והאסור של האכילה, והאסור של הזווג זו אותה בחינה שהוא למעלה מהאכילה, הוא למעלה מהזווג. וכן הוא למעלה מן הענוי, כי אם יש אכילה אז בכל דבר יש את הפכו, אכילה ענוי. אבל דבר שהוא למעלה משניהם, זוהי נקודת אחדות שלא שייך שם אכילה.

כב) עומק הדברים: הענוי נוצר מאותה בחינה, כפי שמבואר בהגר"א, שהנשמה נמצאת בתוך הגוף. ובשביל לתת קיום לגוף, צריך את האכילה. אבל כשיש אחדות פשוטה בין הנשמה - לגוף, אין מקום של אכילה, האכילה שאותה אנחנו מכירים בכמות היא אכילה מצד עולם של נפרדות, שהגוף צריך את האוכל הגשמי, כי הוא נפרד מן הנשמה. אבל כאשר יש את ההתכללות בין הגוף לנשמה, אין מקום לאכילה. כלומר, דין מנעות הגוף מהאכילה, הוא לא מניעה של ענוי, אלא הוא מניעה מחמת גלוי העצמות הפנימית שמתגלה שנשמה והגוף הם חד!!! אם הם חד, לא שייך כאן אכילה גשמית. וכן בזווג, האסור בא מאותה בחינה, שאין שניים, אלא יחיד, ולכך אין זווג. כלומר אין כאן היכי תמצא שיהיה מקום לזווג, לא שיש אסור לזווג, אלא היכי תמצא, לשנים, אלא התדבקות ליחידו של עולם, הוא יחיד בעליונים, אחדות פשוטה, יחיד.

כג) יחיד ששב מוחלים לכל העולם כולו, כמו שאומרת הגמרא. כלומר, יחיד ששב, הוא מגלה את התשובה בבחינה של יחיד. לא שהוא אחד ששב, אלא הוא מגלה מהות של תשובה, שבתשובה שלו מתגלה העולם של יחיד. זה בעצם מהות יום הכפורים, שמכפר לכל העולם כולו. העומק של יום הכפורים: הוא גלוי שיש כאן רק נקודה אחת, נשמה וגוף הם אחד, האיש

והאשה הם אחד. ממילא יש אסור של אכילה, ממילא יש אסור של זוג.

(ד) "כל האוכל בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאלו התענה תשיעי ועשירי" מובא בספרים, שצריך לאכול כפליים. עומק הדברים: כאשר הנשמה והגוף הם אחד, אז המזון של שניהם אחד. וכאשר התשיעי והעשירי הם אחדות פשוטה, המזון של הגוף, והמזון של הנשמה הוא אותו מזון, ולכן צריך לאכול כפליים. לאכול כפליים כלומר, להבין שהגוף והנשמה נזונים מאותה בחינה, מה שרגילים לתת לגוף בתור מזון, נותנים לנשמה. מצד יום הכפורים מתגלה, שהענוי שהוא ענוי לגוף, הוא ענוי לנשמה. ומצד התשיעי מתגלה, שהמזון של שני הימים שווה. בשני הימים מתגלה, שהגוף והנשמה הם אחד. והמזון שמזין את הגוף, הוא מזין את הנשמה. ומה שהנשמה לא צריכה, גם הגוף לא צריך.

(ה) "מעלה עליו הכתוב כאלו התענה תשיעי ועשירי." יש כאן תפיסה שיש אחדות פשוטה בין הגוף לנשמה, והאכילה של יום תשיעי, לא נחשבת אכילה. כלומר, שהיא לא נחשבת אכילה, כי זה לא אכילה של גוף, אלא זה אכילה מאותה תפיסה שהנשמה והגוף הם אחת, ולכן זה נקרא ענוי, זה נקרא ענוי ונקרא אכילה בבת אחת. כלומר, שזה לא אכילה שאנו מכירים, ולא ענוי שאנו מכירים. זה בחינה שהנשמה והגוף הם אחדות גמורה, והם ניזונים מיחידו של עולם.

(ו) כשיהיה לעת"ל אחדות גמורה בין הנשמה והגוף, מה יהיה המזון של שניהם? "צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה." ההנאה תהיה באותה נקודה של ההתדבקות בו יתברך שמו, "זה ד' קיוונו לו ויושיענו." אין עוד מלבדו. המזון יהיה באותה נקודה של התדבקות בו יתברך. אלא שמצד התפיסה הזו אפשר לקבל את המזון מכל דבר ודבר, כי אין עוד מלבדו. נמצא אם כן, שהאכילה בתשיעי ועשירי, והענוי בתשיעי ועשירי. כלומר, בין בתשיעי בין בעשירי אכלנו ובין בתשיעי ובין בעשירי היה כאן ענוי. והענוי והאכילה באותו יום. אוכלים בשני הימים, וצמים בשני הימים, כלומר שהענוי והאכילה נכללים זה בזה, וזה גופא תקון של החטא של האדם הראשון.

(ז) "כי ביום אכילך ממנו מות תמות." כלומר, שהיתה כאן אכילה שהביאה את הנפרדות בין הנשמה לגוף. ולכן התפיסה שהנשמה והגוף הם אחד, ואין בהם נפרדות, זה גופא התקון של החטא. אין נפרדות, יש אחדות פשוטה - הנשמה והגוף הם אחד. זוהי המהות העצמית של היום הכיפורים. כאשר הגוף הוא גוף לעצמו, והנשמה היא נשמה לעצמה, זה ההווה שאנו מכירים עכשיו. ולכן הנשמה מקבלת את חיותה מן העליונים, בגן-עדן. והגוף מקבל את חיותו, כאן בעולם הזה, מהחומריות. אבל כשיקומו בתחיית המתים, נשמה בגוף, כלומר שלילת הנפרדות של הנשמה והגוף, אלא ההתאחדות של הנשמה והגוף, אז המזון יהיה, "אין עוד מלבדו". וזהו גופא המזון האמיתי של יום הכפורים.

(ח) "מקוה מישראל הויה-ה". עד כמה שהנשמה היא נשמה לעצמה, והגוף הוא גוף לעצמו. אז הנשמה ניזונת בגן-עדן, והגוף ניזון בעולם הזה. אבל עד כמה שהנשמה והגוף אין בהם נפרדות, אלא יש כאן אחדות, אז המזון הוא "מקוה ישראל הויה-ה".

(ט) מהות של יוה"כ. זה התשובה תשובה כלומר, שמקבלים את החיות רק ממנו יתברך. "אין שום חיות אלא ממנו יתברך. כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי אם על מוצא פי הויה יחיה האדם" זה עד כמה וש גוף ונשמה, אזי הגוף מקבל חיות מהלחם, והנשמה משם הויה"ה. תפיסה מצד העולם הזה, אבל מצד לפני הויה תטהרו, לפני מוצא פי ד'. לפני הויה-ה, אז נקבל את החיות רק ממנו ית' שמו, מהתכללות וההתדבקות, זוהי עצם התפיסה של החיים, שאין חיות אחרת ב"עצם".

(ל) זהו העומק שיום הכפורים מכפר. מכפר כלומר, הוא מגלה שאין חלוק בין הנשמה לגוף, ושניהם ניזונים מדבר אחד, מההתדבקות בו יתברך שמו. זוהי השלמות העצמית, של המהות הפנימית של היום, שהכפרה היא התפיסה שהחיים אצלו יתברך, "מקוה ישראל הויה-ה", אין מציאת שמקבלים חיות מבחינה אחרת.

לא) עומק היפך התשובה, זוהי אותה תפיסה שאדם יונק את החיות שלו, שלא ממנו יתברך. עד ההשתלשלות הרחוקה שאדם יונק מדברים האסורים. כל נקודה שהיא לא עצם ההתדבקות בו יתברך, הוא נפרדות. זוהי גופא התשובה. מצד ההשגה של הנשמה, יש את "ונהנים מזיו השכינה". אולם יש את הבחינה היותר עליונה, ההתדבקות בו יתברך שמו, דוקא "בו יתברך ולא זיו", אלא כביכול עצמותו יתברך שמו. עצם ההנאה מהזיו, על זה גופא צריך תשובה, להשיב ולכלול את הדבר בו יתברך. שההתדבקות תהיה רק בו יתברך, ולא בדבר שחוץ לו.

לב) יום הכיפורים מכפר, והקב"ה מכפר, אלו הם שני כפרות, כמו שאמרנו. מצד יום הכפורים מכפר, זה "היש" של יום הכפורים. מצד כך יש ענויים, והם נקראים ענויים, והם באים לתקן את האות ה"א שבו נברא העולם הזה. אבל מצד התפיסה שהקב"ה הוא עצם הכפרה, כלומר החזרת כל החיות אליו יתברך, החמשה ענויים ענינם לקשור ולנעול את הדבר מצל יתברך.

לג) כנגד חמשה ענויים, יש חמשה תפילות ביום הקדוש. התפילה האחרונה והעליונה נקראת תפילת נעילה. נעילה מלשון "גן-נעול". נעול כלומר, דבר שאי אפשר לפרוץ אותו, אי אפשר לצאת ממנו. מצד "השבירה", המחיצות נקראים "מנעול", שכביכול יש מנעול שאי אפשר לפרוץ את המחיצות אליו יתברך. אבל מצד התפיסה העליונה, נעול כלומר, שאי אפשר לצאת ממנו יתברך. נעילה כלומר, שאדם נועל את עצמו רק אתו יתברך, ומשם הוא לא יוצא. זה "נעילה", לא "נעילת-שערים", לא נעילת השפעות, אלא נעילה כלומר, שאדם ננעל כביכול אתו יתברך, והוא לא יכול לצאת משם. מצד התפיסה התחתונה אנחנו קוראים לזה "נעל", "כלי". אבל מצד התפיסה העליונה, הנעילה העליונה היא, להנעל אתו יתברך כביכול, ואי אפשר לצאת.

לה) זוהי השלמות של החמשה ענויים. חמשה ענויים עד שמגלים את כל הנר"ן-ח"י. נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. "והיחידה" שהיא כנגד "נעילה" כידוע, העומק של הנעילה ענינה, היא "יחידה ליחדך". אין שום דבר בחיים, אלא הוא יתברך. והנעילה כלומר, שהוא יחיד בעולמו, ואין עוד. ואם אין עוד, אז אין לאיפה לצאת, וזה גופא "נעילה". הכל נעול, הכל סתום נעול וסתום כלומר, שאי אפשר לצאת ממנו יתברך, אין היכ-תמצא. "ואתה פה עמוד עמדי".

לו) בלוחות שניות, משה עלה להר, בראש חודש אלול, וירד ביום הכפורים. ברור הדברים: היה חלוק בין הלוחות הראשונים ללוחות שניים. שהלוחות הראשונים - מן השמים, לעומתם לוחות השניים פסול לך, שהכלי הגיע מן הארץ. עומק העבודה של הלוחות - השניים, היא שצריך להבין שאין דבר שבא מהמקבל, בא מלמטה. מצד הלוחות הראשונות, כביכול הקב"ה נתן את הלוחות - לוחות השניים אומרים, שאנחנו נתנו. אנחנו הבאנו את הכלי. אבל כשאדם מבין את הסוד של הנעילה, אין דבר כזה לצאת ממנו יתברך. ממילא אין דבר כזה שאני נותן, אני נותן כלומר שיש נפרדות, אני הבאתי. אבל באמת יש יחידות פשוטה, הוא יתברך שמו. זוהי השלמות האמיתית שנמצאת בנפש האדם, שהוא ננעל אתו יתברך, ואין לו שום נפרדות, "יחידה ליחדך". זוהי העצמות של עצם החיים.

לז) לזיחיד שעשה תשובה כלומר, שמגלה את "היחידה". "מוחלים לכל העולם", הוא מסלק את כל ההעלמים שיש בבריאה כלומר מה שמעלים את אמיתית המציאות שאין עוד מלבדו. יחיד שעשה תשובה מוחלים לו ולכל העולם כולו, כלומר אין שום העלם, הוא מגלה שאין עוד מלבדו, הוא יחידו של עולם, זה עצם התפיסה. סוד השלמות של התשובה היא כשמבינים שאין היכי תמצא להיות נפרדים ממנו יתברך.

לח) "לך אכול בשמחה לחמך, כי כבר רצה אלקים את עוונך", צריך לדעת, שלך אכול בשמחה לחמך, הוא לא אותו "לך אכול", שהיה בשנה קודמת. "הלך אכול" כלומר, אדם צריך לדעת שאינו טועם אלא אותו יתברך, הוא לא נושם אלא אותו יתברך, הוא לא חי אלא אותו יתברך "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל, וכי תאווה הוא לעיניים" עומק החטא של עץ הדעת, היא הנקודה שאדם תופס שהוא רואה זולתו יתברך, שהוא שומע זולתו יתברך. שהוא טועם זולתו יתברך, אבל בעצם אין עוד

מלבדו. אדם צריך לדעת שהוא טועם כביכול את הקב"ה, הוא רואה כיבכול את הקב"ה. ואף שכתוב כי לא יראני האדם וחי", ודאי שאי אפשר לראות את הקב"ה, אלא כמו שאומר "הזוהר", שרואים ואינם יודעים מה רואים. הקב"ה נמצא אבל לא רואים אותו אדם צריך לדעת שבאמת הוא רואה את "הבורא" אבל לא רואה, הוא שומע את הקב"ה אבל לא שומע. "לך אכול" כלומר, אחרי יום כפור, כאשר הענוי והאכילה מתכללים בבת אחת, מה שאוכלים זה רק דבקות בו יתברך. אין אכילה אחרת, אין תפיסא אחרת, זוהי עצם התפיסא, עצם המציאות שלמות הדבקות היא שאין קבלה של חיות אלא ממנו יתברך. וכל החיות שאדם מקבל, זה בהתדבקות בו יתברך שמו בלבד. אחר ההנעלות אתו יתברך, אין חיות ממקום אחר, שלמות החיות היא רק ממנו יתברך.

לט) נמצא אם כן, שעומק התקון של חטא עץ הדעת, היא שמבינים שלא טועמים דבר, ולא מתעסקים עם דבר, אלא אתו יתברך. כאשר באכילה, האכילה נתפסת שאדם מקבל את החיות מן האוכל, או מקבל את החיות מהשם הוי-ה, שהוא בדבר ד' שמים נעשו, בדקות גם זה נפרדות מסויימת. אבל כאשר האדם מבין שהחיות שלו זה ההתדבקות בו יתברך, המציאות שלו היא אצלו יתברך, בהתדבקות בו יתברך, זה גופא התקון לחטא עץ-הדעת. אכילה שמבינים שהיא לא אכילה של נפרדות, זה גופא תקון של עץ הדעת, זה התדבקות בו יתברך. עץ-הדעת הוא שאדם סובר, יש הבדלה ממנו יתברך. ואז יש אכילה שהיא לא מחוברת, ויש שמיעה, ראייה, וכל החושים הגשמיים שלא מחוברים אליו שלמות התקון היא, שהענוי והאכילה הם אחד. כלומר שאדם לא אוכל את הדבר ולא חי מהדבר, אלא יש לו ענוי מן הדבר, אלא הוא חי רק ממנו יתברך שמו.

מ) כאשר אדם אוכל דבר, והוא מבין שהוא לא חי מהדבר אלא חי ממנו יתברך, זוהי אכילה שהוא הוא אוכל, אבל לא אוכל כלום, כי הוא דבוק בו יתברך שמו. בשביל זה צריך אמונה. כאשר אדם מקבל חיות מכל דבר, והוא מאמין שהחיות שלו היא לא מהדבר, זה נקרא אכילה וענוי בבת אחת מצד המוחשיות זה אכילה, ומצד האמונה זה ענוי, והאכילה והענוי הם בת אחת. כי הוא אוכל, והוא מאמין, שהחיות לא מכאן, אלא החיות ממנו יתברך. זוהי הדבקות של יום הכפורים מעלה עליו הכתוב, כאלו התענה תשיעי ועשירי, "כלומר שיש כאן אכילה, אבל הוא לא מקבל את החיות מהאוכל - אלא הוא מקבל את החיות ממנו יתברך שמו, מעצמות.

מא) "מקוה ישראל הוי-ה", זוהי השלמות של יום הכפורים מצד "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם", כביכול אדם תופס שיש השפעה, שהקב"ה משפיע, והוא מקבל חיות "מההשפעות". אבל מצד "מקוה ישראל הוי-ה", אין לאדם חיות אלא אצלו יתברך, והוא כולו נכנס למקוה, הוא כולו נכלל בו יתברך לגמרי, וזה כל החיות. אין חיות אחרת, זה התפיסא השלמה של יום הכפורים, "יחידה ליחדך". "אין עוד מלבדו".

- [\[יום כיפור 1\]](#)

Featured Image Text:

עיצמו של יום מכפר - הקב"ה מכפר

Show featured image:

0

Source: <http://bilvavi.net/shiur-003-עיצמושליוםמכפרהקבהמכפר>

Links

[1] <http://bilvavi.net/yomkippur>